

NAŠ DOM.

„Vrli Slovenci: Prava vera bodi vam luč, materin jezik bodi vam ključ do zveličanske narodne omike.“ A. M. Slomšek.

Izhaja vsak drugi četrtek. Naročniki „Slov. Gospodarja“ ga dobivajo zastonj. Posebej naročen velja s poštnino vred eno krono za celo leto. Posamezne številke veljajo 4 h. — Naročila se pošilja na upravnništvo „Našega Doma“ v tiskarni sv. Cirila v Mariboru. — Za oznanila se plačuje od navadne vrstice (pošt), če se enkrat natisne, po 15 h, dvakrat 25 h, tretkrat 35 h.

„Naš Dom“

želi vsem svojim dopisnikom, naročnikom in bralcem vesele božične praznike in srečno novo leto.

Za letos je to zadnja številka, na svidenje v novem letu!

„Naš Dom“ ima že veliko tisoč prijateljev, pa kdor še ga nima, naj ne zamudi si ga hitro naročiti ob novem letu.

Velja samo eno krono za celo leto. Prinašal Vam bo za to veliko lepega berila, poučne članke o politiki, gospodarstvu in drugih potrebnih rečeh, novice iz raznih krajev, pa poštene pripovedi za kratek čas.

To Vam sporoča Vaš iskreni prijatelj

„NAŠ DOM“.

Slava Bogu, mir ljudem.

Kako vesel je vendar božični praznik! Na božični večer pustijo ljudje svoje vsakdanje skrbi in se zberejo okoli božičnega drevesa, in kadar se ponoči oglasi zvon iz farne cerkve, hiti staro in mlado v razsvetljen hram božji, kjer pretresajo srca vesele božične pesmi in neštivilne luči spominjajo na rojstvo Tistega, ki je luč sveta. Pač malovreden mora biti človek, katerega nič ne ganejo božični prazniki.

Pustimo tudi mi danes nadležno politiko in pristopimo rajši z bralci k božičnemu drevesu. Zlata in srebra nimamo, da bi našim bralcem podarili kak dar, pa podati jim hočemo tu nekaj resnic, ki nam jih vzbuja božični praznik in ki so več vredne, kakor minljivi darovi.

1. Luč sveta.

Ravno pred Božičem dobi noč najvišjo oblast, a sedaj o Božiču začne rasti dan in solnčna svetloba polagoma preganja nočno temo. Tako je tudi na človeštvu ležala gosta tema; kot svoje

bogove je človek častil mrtve kipe, živali, celo pregrehe. V življenju povsod strahovita razuzdanost, usmiljenja in ljubezni svet ni poznal; večina človeštva je stokala v trdi sužnosti. V to grozno temo je posvetil Jezus Kristus s svojim naukom in vzgledom. On nas je naučil poznavati pravega Boga, ki je naš oče, on nam je dal vzgled ljubezni do bližnjega, naučil ceniti delo, siromaštvo, prenašati nadloge in preganjanje.

Toda »to je sodba, ki je na svet prišla, ker so ljudje bolj ljubili temo, kakor luč, bila so namreč njihova dela hudobna. Vsak namreč, ki hudo dela, sovraži luč, in ne pride k luči, da niso svarjena njegova dela.« Tudi dandanes svet sovraži Kristusa, če tudi tega ne pove vselej naravnost. Brezvestni hujskači in hudobni časniki hočejo odvrniti ljudi od Kristusa in jih pahnuti v temo nevere in v blato gnusne razuzdanosti.

Kjer gine živa krščanska vera, tam se šopiri paganska razuzdanost.

Ljubi Slovenci, naj vam božični prazniki utrdijo zvestobo in vero v Jezusa Kristusa. Kam hočete iti brez njega, le on ima besede več-

nega življenja? Držite se njegovega nauka; v vaših hišah naj vlada strah božji in pošteno krščansko življenje; v strahu božjem izrejte svoje otroke, strah božji naj varuje vašo zakonsko zvestobo, mir, zastopnost in medsebojno ljubezen.

Grozna hudodelstva so zadnji čas bila pred sodnijo v Mariboru, ki morajo z žalostjo napolniti vsakega poštenega človeka. Ali bi bilo kaj takega mogoče, če bi duh Kristusov vladal v srcih in hišah vseh Slovencev?

Življenje brez Kristusa se hitro spremeni v živinsko življenje, le on nas uči, da smo otroci nebeškega očeta, bratje in sestre med seboj in kot taki moramo tudi spodobno živeti.

2. Učenik vseh narodov.

Kristus je prišel na svet za vse ljudi, za uboge in bogate, učene in priproste, za vsako ljudstvo, naj govori ta ali oni jezik. On je ukazal apostolom oznanjevati evangelij vsem ljudstvom. Ta resnica je posebno za Slovence tolažljiva. Tudi mi smo ravno toliko vredni, kakor drugi narodi, ki so morebiti bogatejši in jih je po številu več. Kristus se je posebno zavzel za uboge in tlačene. Ko bi Kristusov duh vladal med ljudstvi, ne bi močnejši narodi tlačili slabejših, kakor z nami delajo naši nasprotniki. Oni hočejo biti gospodje, mi pa bi naj bili njih sužnji. Ne, to ne gre. Mi se smemo in moramo potegovati za svoje pravice. Zelo žalostno je, da so med nami mnogi Slovenci, ki zaničujejo svoj lastni rod in nečejo biti to, kar so, Slovenci. Nečemo reči, da vsi tako delajo iz hudobije, ampak v zmoti so mnogi. Naj bi jim vendar v glavo zasvetila luč, da so pred Bogom tudi Slovenci ravno toliko vredni, kakor drugi. Zaničevati svoj rod, to ni krščansko, to je grdo izdajalstvo. Kdor je rojen Francoz, je pač Francoz, kdor pa je rojen Slovenec, naj bo Slovenec. Krščanska vera nas uči ceniti in ljubiti tudi svojo narodnost.

3. Največji dobrotnik.

O Jezusu pravi sv. Lukež, da je prehodil deželo, dobrote delač. Res je delil dobrote v dušnih in telesnih potrebah, kamorkoli je prišel. Kakor je on delal, tako dela tudi njegova vera, njegova cerkev. Krščanska vera in lepo krščansko življenje je najtrdnejša podlaga tudi časnega, gospodarskega blagostanja.

Ali ni to res? Le poglejmo, zakaj gre to in ono posestvo na nič. Tu vidimo, da se ljudje vedno med seboj tožijo, eden hoče drugega v blato spraviti. Za ped zemlje, za eno nepremišljeno besedo ali kako drugo malenkost se začnejo tožbe, ki požrejo cele kmetije.

Glejte, ko bi ljudje ubogali Jezusov nauk in imeli malo več ljubezni ter pravičnosti med seboj, bi lahko mirno živeli vsak na svojem domu. Kar

ti nečeš, da bi drugi tebi storili, tudi ti njim ne stori. —

Poglejmo dalje. Koliko lepih kmetij je prišlo v tuje roke zavoljo pijančevanja! Zlasti žganje-pitje čisto poživini ljudi, ki so pripravljene na vsako hudobijo. Krčmarjem, ki točijo žganje, se polnijo žepi, kmetske strehe pa kažejo rebra, norišnice in ječe se polnijo, umori množijo, otroci so vedno hudobnejši. Vsega tega bi ne bilo, ko bi si ljudje k srcu vzeli krščanski nauk o zmernosti.

Poglejmo v hišico v Nazaretu, kjer je Zveličar preživel svoja otroška leta. Ubožna je sveta družina, pa delavna, vesela in zadovoljna. Kralju nebes in zemlje ni prenizko, pomagati Jožefu pri delu, dandanes pa je mnogim kmetskimi sinom in hčeram prenizko delati v domači kmetski hiši. Zapustijo priletne stariše in siloma gredo v mesto, kjer le prepogostoma izgubijo nedolžnost, poštenje in telesno zdravje ter postanejo težko breme za svojo rodbino in občino. Zveličar nas je učil, da delo, najsi bo to ali ono, ni sramota, ampak čast za človeka. V potu svojega obraza mora človek kruh jesti, kdor pa ne dela, naj ne je.

Marsikoga je že sama lenoba spravila na beraško palico. Enkrat bo treba dati račun od svojega hiševanja. Kdor ne skrbi za svojo hišo, je hujski kakor nevernik, pravi apostol Kristusov, sv. Pavel. Pravi kristjan je tudi dober gospodar.

Vzamimo si torej iz božičnega drevesa tri jabolke: bodimo dobri kristjani, vrli Slovenci, pridni gospodarji, in Bog bo z nami!

Politični razgled.

V državnem zboru se posvetujejo sedaj o kmetijskih zadrugah. Torej vendar enkrat nekaj za kmeta! — Posvetovanje vodi katoliško-narodni slovenski poslanec gosp. Franc Povše, ki je bil v predposvetovanju izvoljen za poročevalca o kmetijskih zadrugah. Nova postava bo kmetu zelo koristna. Svoje pridelke bo lažje spravil v denar, a sčasoma si bo kmet po zadnjih pridobil tudi odločilno besedo v državi.

Deželni zbor štajerski še bo to leto sklican na posvetovanje, a samo za par dni. Ker ptujski pek Ornik v svojem listu »Štajerc«, ki je njegova solastnina, vedno oznanjuje veliko ljubezen do kmeta, smo zelo radovedni, ali se bo Ornik v Gradcu oglasil proti predlogu Stallnerjevem, s katerim se hočejo okrajni zastopi spraviti popolnoma v roke tržanov in meščanov. Res, zelo radovedni smo.

Državni zbor v nevarnosti. Mnogo se govori, da bodo ministri sedajni državni zbor razgnali in razpustili. Potem pa bodo spremenili ustavo, to se pravi, za državni zbor bodo določili taki opravični red, da se poslanci ne bodo smeli

zmerjati in pretepati, kakor so to pred letom storili nemški poslanci. Tudi volilno pravico bodo spremenili. To bi bilo zelo potrebno. Veleposestnikom in mestom je treba vzeti več poslancev, ti jih imajo preveč, a dati jih bo treba več kmetom in fabriškimi delavcem, ki jih imajo sedaj premalo.

Vojska v Južni Afriki. O vojski v Južni Afriki imajo listi čedalje redkejša poročila, to je podobno, da bi utegnili biti vojne vendarle kmalu konec. Vendar je temu težko verjeti, kajti Buri se ne odreko svojemu cilju popolne svobode in imajo upanje, da se jim posreči doseči ta cilj. Oni imajo še vedno stalne vojske 16.000 mož v svojih deželah, a ravno toliko je ustašev v Kaplandiji in tam okoli. Angleške moči pa čedalje bolj pešajo, ker jim primanjkuje potrebne živine. Zaradi tega vlečejo iz vseh krajev sveta konje skupaj za Južno Afriko, katerih pa le malo dospe na bojišče, ker poginejo po poti. Dewet ima zdaj v bližini Pretorije 3000 mož zbranih v okolici Heilbronna, kjer obkoljuje čete polkovnika Wilsona. Tudi iz okolice Krügerjeve se čuje, da Buri ne nameravajo odstopiti prej da dosežejo popolno neodvisnost svoje domovine.

Gospodarske stvari.

Kakšna toplota naj bo v hlevih? «Gorkota v hlevih je pol hrane za živino», pravi star pregovor. Resnica je, da v mrzlih hlevih žival potrebuje veliko več krme, da se ohrani, nego v primeroma gorkih. Toda mera za gorkoto hleva je pri raznih vrstah živali jako različna. Najhujši mraz dobro prenesejo ovce, ker imajo debel volneni kožuh, pod katerim že pri 8° R. dobro vspevajo. Nasproti temu potrebujejo žrebeta veliko več gorkote, namreč okoli 14° R. Goveda je navajena bolj srednje mere od 10—12°. Svinje pa, če nimajo dovolj toplega hleva in dosti suhega nastilja, ponašajo se slabo, kakor na rast, tako tudi na vago.

Vzroki, da svinje žró svoje mlade. Da svinje žró svoje mladiče, se dostikrat zgodi. Vzrokov za to je več, vendar pa sta dva, vsled katerih se to najpogosteje zgodi. Prvi vzrok je nekak strah, katerega žival itak vsled slabosti ima v sebi, pa če navrh tega še količkaj vidi ali sliši plašnega, je naenkrat vsa divja in ne vé, kaj bi počela. Radi tega je treba okoli hleva take živali skrbeti za mir, posebno če se iz tega hleva kaj vzame za zaklati, treba to živinče tihoma odgnati v stran, da se ne sliši v hlev cviljenje ali pesje lajanje. Zgodilo se je namreč že, da je doječa svinja, ravno ko je to slišala, kmalu podavila celo gnajzdo mladičev. Enako treba varovati take svinje vsakega drugega ropota, kar jim razburja živce, da so popolnoma plašne in divje. Drugi vzrok za to je nepravilna klaja brejim svinjam. Nek

amerikanski svinjerejec je opazoval, da svinje, ki so navajene na težko prebavljivo hrano, veliko preje se loté praseta, nego one, ki so se hranile z zelenjadjó in drugo lahko krmo. Tako je dajati brejim svinjam za hrano zelenjad, ali če te ni, kakšne buče, korenje itd., nikakor pa ne krompir, ker ta je težko prebavljiv. Navrh je treba še paziti, da v takem času, ko ima svinja potrebi, ne sme se prestavljati iz jednega hleva v drugega, ker v novem hlevu je še veliko bolj nepokojna. Ker je ta žival tako rahla glede zdravja, pa ima primeroma največ vrednosti glede cene in se najlažje spravlja v denar, treba je, da jo kmet vsestransko čuva in jo oskrbuje.

Ovsena krma za krave je jako dobra, posebno za dojnice. Ovsena slama ima v sebi več takih snovi, ki se potrebujejo za mleko, kakor druge vrste slame. Krave jo tudi radi jedó in lahko prebavljajo, če je bila o pravem času požeta in dobro spravljena. Ovsena slama je boljša kakor ječmenova, ker ta se od ležanja in mokrote prej pokvari. Še boljše je, če se ovsena slama rabi kot rezanica. Ni res, da bi zavoljo ovsene krme mleko dobilo kak neprijeten okus. Slama seveda ne sme biti gnila ali plesniva. Ako je oves bil smetljiv, naj se taka slama zreže, s kropom popari in primešajo otrobi in druge reči. Tudi je boljša z roko zmlačena slama kakor pa s strojem.

Podrezavanje konjskega repa — je velika neumnost. Poprej so rezali repove gosposkim konjem, da so bili kakor zajci, zdaj pa že tudi nekateri kmetje posnemajo to nespametno šego. Konj ni zato nič lepši, če ima kratek rep, ampak ravno nasprotno, dolg in košat rep je konju kinč. Z repom se konj brani muh in obadov, če mu ga odrežeš, pa še mu to orožje vzameš. Če že torej režejo repe gosposkim konjem, ki so samo za parado, naj že bo, ti imajo itak navadno mrežo na sebi zoper muhe, konjem pa, ki morajo težko delati, pusti rasti, kar jim je narava dala, da ne bodo od muh še več trpeli.

S čim je čistiti sobni pod. Naše gospodinje umivajo lesena sobna tla z milom. To pa ni prav. V ta namen je boljša mešanica, katera sestoji iz enega dela živega vapna in iz treh delov drobnega peska. Ta način snaženja je cenejši, očisti pod bolj natanko, in umori slednjič morebitne mrčese v razpokah. Mokra sčet se namoči v gori naznačeno mešanico, pod se dobro odrga (oriba) ter se izplahne naposled s čisto vodo.

Kako je čistiti sobna tla. S sčtetjo (krtačo) je drgati le po dolgosti, ne pa po širokosti lesa, ker se na ta način tla ne kvarijo in postanejo bolj bela.

Madeži črne tinte na belem platnu. Skuhaj limonovega soka in namakaj v njem liso tako dolgo, dokler popolnoma ne izgine; slednjič pa

operi dotično tkanino v vroči vodi. — V ta namen je baje dobro tudi vrelo mleko.

Kako je ohraniti zeljnate glave celo zimo sveže. Odberi najlepše in popolnoma zdrave zeljnate glave (odstrani gnila peresa) ter jih zakopaj globoko v otavo ali drobno seno. Na ta način spravljeno zelje se ohrani do prihodnje spomladi nepokvarjeno in skoro popolnoma sveže.

Kako je vkrotiti hudega petelina. Marsikateri petelin je tako hud, da kavsa svojega tovariša, kjer ga le zagleda. Da ga vkrotiš, zveži mu noge z volneno nitjo tako na kratko, da ne more teči, ampak samo na ozko hoditi. Ko mu prerežeš čez par dni nit, izgubil je petelin že ves pogum in se nič več ne ravsa.

Krmljenje praseta z mlekom. Če prasica povrže veliko praseta, se lahko zgodi, da nimajo dovolj hrane, ker ima svinja premalo mleka. Navadno potem močnejša praseta odrivajo slabejša, ki zavoljo tega hirajo. Če so pa enako močna, se med seboj kavsajo, cvilijo in so nemirna, pa nazadnje vsi skupaj ostanejo lačni in ne morejo prav rasti. Ako se to zgodi, jim je treba poskrbeti drugači za hrano. Najboljše je, ako se jim da kravje, ravnokar podojeno, še toplo mleko v plošnati posodi. Prasci se temu hitro privadijo in jim hasni, kakor da bi zizali.

Gospodarsko poučno potovanje v Švico.

(Glej št. 15 str. 186, 187).

Ne gnojijo pa na Švicarskem samo planin z gnojnico, ampak tudi travnike in vrtove. Gnojnica namreč se tudi pri drevju dobro obnese, kakor nam je pravil ravnatelj na gospodarski šoli Plantahof pri Langvartu. Da pa ne požene vsled pregojenja ali obilnega gnojenja kvarljiva zel in plevel, pa si pomagajo s tem, da preminjajo in imajo nekaj let travnike, nekaj let pa pašnike. Travniki dajo vsled gnojenja z gnojnico štirikratno košnjo na leto na Švicarskem. In pri nas? Še dvekratna je pri mnogih slaba, ker se pri nas za travnike ničesar ne stori. Tu in tam razen trebljenja ali grabljanja se napajajo, kakor sem videl na ptujskem polju nižje Pragerskega. Ali da bi naši kmetje gledali na to, da bi pokončali na pašnikih in travnikih zeli, ki jih živina ne je, ali sploh slabo krmo dajajo, in jih zamenjali s krmnimi travami, nekaterim še na misel ne pride. In vendar bi se to lahko storilo z malim trudom in nevpoštevnicimi stroški. In še nekaj delajo na Švicarskem, kar nisem nikjer pri nas še zapazil, namreč, da spomladi popasejo travnike, potem še pa dobijo seno in otavo, in v jeseni pašo na tistih travnikih. In to, kakor sem slišal iz ust izkušenih gospodarjev na licu mesta, se prav dobro obnese in ima na travnike blagodejni vpliv. Zakaj plevel in ničvredna zel vsled tega izgine, ker ne more

roditi semena in namesto tega vskljujejo na takšnih travnikih goste krmne dobre trave. In ker ravno o paši govorim, naj povem tudi, kako se zboljša travnik s pašo, kar sem videl in slišal na Neugutu na Švicarskem. Na verigi, po več metrov dolgi, imel je gospodar na paši dva lepa mlada bika razmerno enega od drugega odaljena vsakega na svoji verigi. Na koncu verige je okrogel člen «rinka», katera je zakopčana, da se lahko suče, na železni drog, kateri se v zemljo zabije in kakor kaže, prestavlja. Da se živinče ne zavije, je na sredi verige t. i. kušar. Vsled tega načina, katerega «Tüdern» imenujejo, živina bolj popase in polé travo, si vse pašo, pohajaje po pašnikih oziroma travnikih, ne osmradi in je več živine mogoče napasti, ali pa pašo na enem in istem prostoru zadošča za dalje časa za isto število živine. To je posebno priporočati, kateri ima malo živine in malo pašo. Zakaj s takim pasenjem se dobi gosta trava.

Tudi glede na spravlanje krme se drže Švicarji druge šega, kakor pri nas. Med tem ko pri nas vso krmo na kozolce in škednje domov spravljajo, Švicarji po planinah nakošene mrve nikdar domov ne spravljajo, temveč vso na planinskih hlevih spravijo. Z živino od hleva do hleva gredo in ker imajo krmo, lahko zgodaj živino zaženejo v planine in jo tudi imajo pozno v jeseni, dokler je kaj pašo ali kaj krme na hlevih. Tako dobijo gnoj za pašnike in travnike in si prihranijo trud spravlanja krme z visokih daljnih krajev domov.

Imenitno za planine je, kar je neizogibno potrebno, da živina ostane zdrava in vspeva, — dobra voda. Če tega ni, ni za človeka in živino prida. Zakaj živina pije potem iz mlak, ki se tu in tam najdejo, in lahko zboli, ali pa mora daleč se na vodo gonit, in pri tem se zlaka in zmuči. Zato so dobre švicarske planine, ker imajo dovolj vode. Res, da je napeljevanje vode mnogo stalo, pa pomanjkanja vode nisem nikjer opazil. Do 4 km daleč večinoma po železnih ceveh imajo vodo napeljana k planinskim hlevom navadno, na Hohenkasten-u (okroglih 1800 m visok) pa sta v višini od 1500 m velika rezervoarja kakor kleti zidana, katerih eden na Ober-Kamor še je le nedavno napravljen med tem ko je spodnji starejši in manjši. Eden drži čez 600 hl vode.

Prezreti tudi ne smem omeniti, da imajo povsod tudi plote po planinah in sicer, da se od deli ena planina od druge, in pa na nevarnih krajih, da se kako živinče ne ponesreči. Ti plotovi so večinoma napravljeni iz kamenja, katero se je pobralo po pašnih planinah. V nekaterih krajih, kakor v Zweisimmen, sem na planinah tudi opazil plotove iz žice ali «drola».

K vsemu temu pa še je treba na planino in po planinah potov in cest, ako se hoče prav na njih gospodariti. In v tej reči so Švicarji prav

mojstri. Železnice imajo na visoke gore, ceste vzgledne po planinah in pote, da lahko rečem, v vsako luknjo. Ako primerjamo naše pote in ceste s švicarskimi, zdi se mi, da so naše delali — otroci. Znajo boljše delati od nas, in laglje tudi boljše delajo, ker jih vlada povsod podpira in jim kanton podpore daje.

Glavni namen potovanja, poučiti se o planinskih pašnikih in travnikih je zadovoljil vse nas vdeležence in mislim, da bo marsikateri doma eno ali drugo reč, katero je videl, poskusil sam. Kaj pa da posameznikom je to težko in zato je treba zadrug. Le združeno življenje je pripomoglo na Švicarskem, da so dosegli to, kar imajo. In živina njihova je svetovno znana.

Kar se tiče goveje živine, so zlasti tri pasme, katere smo videli, omeniti in sicer v kantonu Sct. Gallen in Graubünden Braunvieh to je dimasta teška živina, skoro same krave, Simmenthaler t. j. zimentalsko pleme, velike, rjavo pegaste, in frejburško pleme črno-pegaste. Kar navadno pri nas imajo za švajcarske krave, — to niso. Živina je velika in teška pa tudi draga. Za sedem četrtletnega bika so dali naših 2100 K in triletna krava velja blizu naših 1500 K. Imeniten gospodar za živinorejo, čebelarstvo in sadjarstvo nam je pokazal tele, za katero je imel, ko je bilo dva dni staro, 96 K našega denarja in drugi eden od dvajsetletne krave premirane je imel za osemdnevno tele 190 K. Breje dveletne telice ne dobiš lahko izpod 800 K, in če želiš bika za pleme, boš dal za leto starega do 1400 K.

Na Švicarskem ne pustijo skoro nikjer zizati teletom, temveč jim dajajo le mleko piti in sicer bikecem do leto dni vsak dan črez 7 litrov. Premije dobijo za bike do 450 K naenkrat. In za spuščanje mora se plačati 5 K. Za pleme odredijo le za to sposobna teleta od premiranih krav in bikov, vse drugo pa gre k mesarju. In ravno zato so si tako zboljšali živino. Pri nas imajo nekateri gospodarji navado, da vse redijo, kar se jim zleže. In to ravno ni prav, in vsled tega ne pridemo z živinorejo naprej. Da bi se pri nas začelo povsod z domačim plemenom, že z zrelo živino in bi plemenjake bike kupili drugod ter se s tem ravnali po nasvetih in naukih potovalnih učiteljev, v tej reči strokovnjakov, ne dosegli bi sicer Švicarjev, ali v marsičem bi gotovo napredovali. Toda dokler se ne zboljšajo naši travniki in pašniki, dokler se ne bodo drugače uredili naši hlevi in zlasti gnojišča, ne moremo dobiti boljše krme in tudi ne boljše živine, in vendar je to bogastvo vsakega gospodarja. Glaven namen je še tudi bil našega učnega potovanja, da se vpoznamo s sirarstvom na Švicarskem. Komu ni znan švajcarski sir? — Ali kako se dela, menda ne ve vsaki. O tem bode moj popotni tovariš najbrž nekaj spregovoril. Za to s tem počakajmo — še.

Božično darilo.

Slavni francoski govornik in škof Bossuet (umrl je 1704 leta) je nekoč v stranski kapeli neke samostanske cerkve dal napraviti nove in lepe jaslice. Škof je imel veselje s tem in je delo sam vodil; pomagali so mu štirje delavci.

Bilo je na predvečer božičnega praznika, ko so delo dokončali. Škof je delavcem izplačal za služeno plačilo, potem pa jih prijazno pogledal, se nasmehnil in rekel: «Še neko božično veselje vam želim napraviti, hočem pa, da si to sami izberete. Zraven je stala pokrita miza in pod prtom je bilo nekaj pripravljeno. Veselo in radovedno gledajo delavci, kaj neki bo.

Škof odgrne mizo in zablščale so štiri precej debele, krasno vezane knjige, zraven njih pa štirje precej veliki svetli cekini. «Glejte», reče škof, «tukaj so štiri knjige in štirje zlati. Vsak izmed vas ima pravico, izbrati si za božično darilo ali en zlat ali pa eno knjigo, ki popisuje življenje svetnikov.»

Pristopi prvi mož in hlastno segne po cekinu. Knjige se niti ne dotakne, ampak jecljaje reče: «Knjiga mi nič ne hasni, saj še brati ne znam dobro.»

Pristopi drugi in tudi on segne po cekinu, češ, kupil bom si sukno za zimo. Na knjige še se ozrl ni. Enako tudi tretji vzame cekin in ga s posebnim zadovoljstvom spravi v žep, češ, kupil bom si drva za zimo. Za knjigo tudi njemu ni bilo mar.

Sedaj pristopi četrti delavec, ki je bil še mlad. Oči mu bežijo sedaj na svetle cekine, sedaj na krasno vezane knjige. Po kratkem premisleku pa nekako boječe reče: «Imam doma staro, slepo mater, ki so jako ubogi, s tem cekinom bi jim lahko za nekaj časa pomagal. Pa oni so tudi jako pobožni in bodo imeli veliko veselje, če jim bom po zimskih večerih iz življenja svetnikov božjih bral kaj lepega in tolažljivega.»

Na te besede so skofu stopile solze v oči. Vzel je knjigo in jo podal vrlemu mladeniču, zraven pa odprl platnice. In glej, na prvi strani je bilo pritrjenih šest lepih svetlih cekinov. Začuden je gledal mladi mož, še bolj debelo pa so gledali oni trije in se jezili sami nad seboj, ko je škof odprl tudi one tri knjige, za katere oni niso marali, in je v vsaki bilo po šest cekinov. «Glejte», je rekel škof, «jaz sem vas hotel poskušati, ali bolj ljubiti to, kar je duhovno, ali to, kar je pozemeljsko. Trije ste si izbrali rajši denar kakor knjigo, ki je polna lepih naukov za dušno zveličanje. Jaz pa sem vas hotel spomniti besed Kristusovih, ki pravi: «Iščite najpoprej božje kraljestvo in njegovo pravico, in vse drugo vam bo dostavljeno.»

Razne novice in druge reči.

Iz gornje Savinjske doline. Na Rečici bomo neki imeli ta mesec občinske volitve. V zadnji številki 15. «Našega Doma», so nekateri dobili «svoj porcijon». Ne vemo, ali so že šli, ali še le pojdejo po obljubljeni krone. Samo to vemo, da tisti, ki so lažljivo govorili, — ker jih poznamo, — bi jih potrebovali. Pa tudi lahko bi jih zaslužili, še lažlje, kakor kak jezični dohtar. Bomo že brali, kako in kaj je. Druga je, možje, občinske volitve so pred durmi. Vemo, da zdaj imamo občinskega pisarja, kateri ni naš človek, ne manj pa njegova boljša polovica, katera je prê brzojav dr. Tavčarja kmetijskemu liberalnemu društvu v Govek prinesla, ko je R. Pustoslemšek nezgruntano pametno snoval omenjeno društvo. No v Goveku ne bo se potemtakem imel oglašiti več nobeden kmet, romar in duhovnik, — ker mu bodo vse prostore zavzeli sami jungovci in pisarji z liberalnimi kmeti in socijalnimi demokrati in mu denar nosili — in za nas v društvu teh prostora biti ne more. Kedaj bo neki dr. Tavčar R. Pustoslemšku brzojavil k — prvemu izpitu po šestletnem vseučiliščevanju? Naj mu, kadar če, gotovo bodo tedaj mu Gornjegrajci sestrelili ves tisti smodnik, katerega so naročili že za Hribarjevo zmago! In mi bomo pri vsem streljanju na Rečici na ves glas 30. t. m. zaupili, da bo slišal ves slovenski svet, ker se nas bo gotovo oglasilo sto: jungovec ali liberalec nam tukaj zapovedoval in gospodaril ne bo! Torej na svindenje pri volitvah!

Iz Tinja na Pohorju. Pred dvema letoma smo še mi Tinjani močno spali v narodnem spanju. Pa sreča nam je bila mila. Prišli so k nam č. g. Berglez za župnika, žali Bog, sedaj so že pokojni. In začeli so trkati z neutrujeno roko na vrata naše narodne spalnice. In šinil je v nas sveži zrak narodnega mišljenja. Ustanovili so nam bralno društvo, katero jako dobro napreduje, in sedaj lahko vabimo sosede, da se pri nas nasrkajo narodnega duha. Posebno so mladeniči tinjski in tudi dekleta ponos naši župniji, ker jih še ni okužil oni nesrečni «Štajerc». V naši župniji nimamo ne enega naročnika nanj. Seveda ob času njegovega rojstva ga je prisopihalo celo krdelo, pa naš pohorski slovenski zrak mu ni ugajal, za to se ni vgnezdil pri nas. Gotovo bi bili pozabili njegovo ime, ko nam ne bi ti, ljubi «Naš Dom» večkrat dokazoval njegovih nakan. Mladeniči tinjski, posvetimo in žrtvujmo še nadalje svojo mladost za Boga in za našo ljubo domovino. In ako ravno že sneg pokriva naše prijazno Pohorje, prišel bom k vam, ljubi fanti in dekleta, pobirat novic in naročnikov. Vesel bodem, ako jih naberem polno torbico, da jih morem potem potrositi na uredniško mizo «Našega Doma».

A. F.

Sv. Marjeta nižje Ptuja. V Mezgovcih goni na pašo ptujsko «giftno krote» Visenjakova žlahta; ko je «krota» sita, jo napoji gostilničar v Samošanih; ko je od kobacanja trudna, vleže se na deske pri mizarju v Gorišnici; če je pa čedna živalica bolna, jo pa zdravi — g. zdravnik. — V Moškanjih imajo tudi imenitnega občinskega odbornika, posebnega prijatelja nedolžne «giftne krote». Ako ni res, pričakujemo pojasnila. O novem letu naznanimo imena vseh takih in enakih mož, ako se ne poboljšajo. Očka Pongrac so še vedno naklonjeni svojim Dornovčanom. Kupujejo jim «giftne krote» kar na cente. Taki posestniki, ki mislijo, da je «krota» jerebica, kaj radi dajejo hrano Pongračevim zajcem, fazanom in kostrunom. Mi Mezgovčani imamo pa svoj lov, ker ljubimo svoj in «Naš Dom».

Iz podjunske doline na Koroškem. V novejšem času je tukaj pri nas nek zdravnik znašel popolnoma nov recept za bolnike, namreč «Štajerca». Ta list je bojda izvrstno zdravilo zoper grižo in druge bolezni; zato pa ga priporoča ljudem in ga razširja. Hvala Bogu, ljudje pa se že precej poznajo na novi recept in prav neradi jemljejo strup ptujške «giftne krote». Zato pa bo tudi marsikateri «Štajerc» recept ob novem letu romal nazaj v ptujsko apoteko. To je tudi prav! — Že večkrat smo brali, kako po ceni štajerski vinogradniki ponujajo in prodajajo svojo dobro kapljico. Tukaj pa žalibog moramo prav drago plačevati vino raznih vinskih bogatih trgovcev. Toda marsikatero teh vin ni nikdar rastlo na pravi vinski štajerski trti, temveč je le ponarejeno in popančano. Če ga piješ nekoliko in če ga tudi ne piješ preveč, te ne boli radi visoke cene samo možnja, temveč prav pošteno tudi glava in lasje. Bilo bi toraj za nas velikega pomena in koristi, ko bi nekdo, recimo sincevaška zadruga, če ji je mogoče, kupil po ceni vino od štajerskih vinogradnikov. Prodajal bi ga tudi lahko po ceni našim gostilničarjem in drugim. Tako bi dobili prav po ceni pošteno in dobro vinsko kapljico: dobiček bi imeli štajerski kmetje, ker bi ložje prodali svoj dobri pridelek. Na boljšem bi bilo tudi naše ljudstvo, ker bi po vredni ceni pilo zdravo dobro kapljico. Če bi videli, da ima ta ali oni gostilničar dobro domače vino, ki tudi drago ni, ne pili bi potem v toliki meri, kakor žalibog sedaj, strupa, smrdljivega žganja, ki koplje toliko in toliko ljudem prerani telesni in dušni grob. — Kaj bo gospodarstvom, če še bode nadalje naš kmet zgubljal toliko delavcev in poslov, ki drvijo trumoma v mesta posebno pa v Celovec in k železnici in fabriki. Vlada naj stori tukaj svojo dolžnost. Če vidi prav dobro kmeta tedaj, kadar mora plačevati davek, potem naj skrbi in gleda na to, da ga bode tudi lahko plačeval. Naj skrbi za to, da bode imel kmet kakor tudi posel veselje do dela.

in da ne bodo vsi boljši delavci sli od doma v mesta, kjer jih navadno čaka nesreča za vse dni življenja. — Kar je bilo mogoče storiti v Šmihelju in Škocijanu, da so se namreč slovenski mladeniči združili v mogočen pevski zbor, — to je tudi mogoče drugod n. pr. v Dobrlivasi, Štebnu itd. Treba je le nekoliko več veselja in korajže in slobode. Glasove imajo naši mladeniči izvrstne. Na leto toraj, ljubi mladeniči slovenski, združite se in pripravili si boste marsikatero veselo urico, za katero vam ne bode žal nikoli.

Iz solčavskih planin. (Bikorejska zadruga).

Širni svet že vé, da imamo v teh krajih bikorejske zadruge. To je že, kakor pravijo ljudje, večkrat premleval »Slov. Narod«. Hvala Bogu, odkar ni mežnarjevih sinov v Solčavi in v Lučah doma, ne pride to trobilo v naše gore. Sicer pa naj nas pita z izrazi, ki so pristojni inteligenci, pa nikakor nam »bikorejcem«. Mi ne gledamo na to, kaj kdo piše in besediči, ampak, kaj kdo stori za zboljšanje našega stanu. In zato smo si tudi dve zadruge ustanovili. In lahko rečemo, da ne zastoj. V Solčavi nas je dobilo devet in v Lučah štirje podpore letos po 80 kron za vsakega bika. Kako drago so lansko leto Lučani bika plemenjake v tuje kraje prodali, je tukajšnjim prebivalcem na okoli znano. Zato pa le naprej in naj nas tudi obirajo zavoljo tega okoli, saj vemo, da ljudje lažejo. Nemčurski »Narod« tudi itak drugo ne zna pisati, kakor psovati in grditi to, kar pametni ljudje spoznajo za dobro in kmetu koristno.

Iz gornje savinjske doline. Na Rečici so neki zdaj dobili tisto škrinjico za laži in obrekovanja. V neki krčmi jo zdaj imajo. Tam notri v to krčmo ne sme ne »Naš Dom« ne »Slovenski Gospodar«, pač pa »Slov. Narod« in njegov sinček »Rodoljub«. To bodi za ravnilo, kjer ni v gostilni »Našega Doma« in »Slov. Gospodarja«, tam niso naši ljudje, temveč ali nemčurji ali socijaldemokraci in liberaluhi, kmetu dobro znani »prijatelji«.

Razjasnilo na „pojasnilo“ v »Planinskem Vestniku« št. 10 str. 172, da se vsak prepriča, kdo ima prav. »Pl. V.« dopisnik pravi, da »Naš Dom« v št. 11 »napada v obče spoštovanega in za naše društveno delovanje v Savinjski dolini nad vse navdušenega in zaslužnega načelnika... gospoda Franca Kocbeka«. In strmi svet, kako ga »Naš Dom« napada! V tej notici trdi dopisnik, da se je sklenilo, Kocbekovo kočjo razširiti le za Kocbeka. Ali so Vam, dopisnik »Pl. V.«, kure možgane izključevale, ali pa je bila polna luna? Zakaj, vsak vé, da je to neresnica, ker »Naš Dom« ni tega nikoli pisal, temveč samo omenil »Slov. Gosp.« in »Plan. Vestnika«, kako sta resnično pisala! Kajpada pri nas še zmirom na romarje več držijo, kakor na turiste. Kaj in kako je »občni zbor Savinjske podružnice sklenil«, o tem ni »Naš Dom« ničesar pisal — zatorej resnici na ljubo

moramo konstatirati, da je malce nafarbal s »pojasnilom« »Pl. V.«, oziroma njegov dopisnik svoje bralce. Ako pa je res g. Kocbek tako »navdušen« za naše planine, zakaj pa so ravno Nemci letos delali in pote popravljali, kar je lastnina planinskega društva slovenskega, kakor postavim Trbiška zijalka s potom vred in dr.? In nadalje pravi »Pl. Vestnika« dopisnik, da to društvo »ne pozna nikakega politikovanja«. Ne bo dal Nöcel! Ravno »politikovanje« je krivo, da so iz društva izstopili skoro vsi tukajšnji duhovniki, in da se je ljudstvo odvrnilo od teh ljudi, kakor so se ti od ljudstva pri zadnjih raznovrstnih volitvah, o čemur še lahko drugokrat spregovorimo in »pojasnilo« razjasnimo. Za sedaj pa sklenemo: Ne čohaj se, kjer te ne srbi.

Št. Lenart nad Laškim. Zadnji četrtek dne 12. dec. se je zgodila tukaj velika nesreča. Miha Zavšek, 22letni mladenič, je šel s svojim bratom v gozd, da bi razžagal podrto bukev. Pri tem se je zvalilo deblo nanaj ter ga zmečkalo, da je bil pri priči mrtev. Bratu se ni nič zgodilo.

Le počasi, lisjak! Zadnji »Štajerc« se je spraval v uvodnem članku na poslanca Robiča. Naš list sicer nima nobene zveze in pogodbe z g. Robičem, da bi ga moral braniti, pa za resnico se moramo potegniti. Gotovo je na to kratkovidni »Štajerc« zopet pozabil, kajti sicer bi modro molčal. Gospod Robič je prepustil za šest let celo brezplačno svoj vinograd v Hrastju, da napravi deželni odbor na njem uzor-vinograd ali kakor »Štajerc« pravi, vinograd za mušter. Trt ne jemlje g. Robič za se, ampak jih dobijo kmetje v bližini. Na kakšnem drugem vinogradu se zaradi tega ni naredil uzor-vinograd, ker ga nihče ni hotel brezplačno dati. Samo g. Robič je to pripustil. Tudi nobeden kmet ni ponudil svojega posestva za uzor-vinograd, ker noben kmet ne more tega prestati, da bi mu šest let vinograd popolnoma nič ne rodil. Le zaradi tega se je seglo po posestvu g. Robiča! Zdaj pa čujte in strmite! Ali mislite, da zadnji »Štajerc« iz ljubezni do kmeta mlati po Robiču? Oh, kaj še! Ampak samo iz sovraštva, ker je g. Robič Slovenec in ker ne zastopa nemških kramarjev, ampak slovenske kmete. Na Štajerskem je namreč več takih uzor-vinogradov, a »Štajerc« molči, ker so v nemških rokah. V Vičavi pri Ptujju se je na posestvu nemškega trgovca v Ptujju Josipa Kolenca zasadil uzor-vinograd, ki meri 1³/₄ oral. A »Štajerc« molči. Pri Sv. Jakobu v Slov. goricah se je na posestvu »Štajerčevega« pristaša Gregorja Škofa zasadil uzor-vinograd v velikosti 1¹/₂ oral. In Škof še dobi zraven tudi najemnino v denarju. A »Štajerc« molči. V Virštanju pri Kozjem se je na posestvu gospe Emilije plemenite Sušic iz Celja (torej ne na kmetskem posestvu) naredil uzor-vinograd. In plemenitaška še dobi zraven najemnino v denarju.

A »Štajerc« molči. In sedaj pride posebno nekaj zanimivega! Deželni odbor je najel posestvo g. deželnega poslanca Morica Stallnerja iz Vojnika, da naredi na njem uzor-vinograd. In bogatemu Stallnerju plačuje dežela vsako leto 440 gld. najemnine za posestvo, a 120 gld. za poslopje. »Štajerc« pa molči! In sedaj naj reče, ali ni res, kar smo prej rekli: »Štajerc« mlati po Robiču, ker je gospod Robič Slovenec in zastopnik slovenskih kmetov. Ako bi bil g. Robič nemškutar ali celo nemški kramar, pa bi ga »Štajerc« povzdigoval v deveta nebesa, ker je za šest let brezplačno prepustil svoj vinograd za poskuse, od katerih imajo sosedni kmetje največjo korist.

Samo Slovenca vidi. Poslanec gosp. Robič je tudi deželni odbornik. Kot tak mora dan za dnevom v kancliji uradovati. Za to dobi plače 3000 gld. A ravno tako so plačani tudi drugi deželni odborniki. Toliko dobi tudi dr. Deršata, ravno toliko dr. Kokošinek, ravno toliko dr. Reicher itd. A o vseh teh molči lisjak »Štajerc«, grdo pa mlati v zadnji številki po g. Robiču. Zakaj neki? Robič je Slovenec, vsi drugi v odboru so Nemci, Robič zastopa kmete, vsi drugi pa meščanske stanove in koristi.

Pojdimo žepov obračat! Zadnji »Štajerc« piše: »Ako g. Robič zopet enkrat pride na kak shod...., potem obrnite mu njegove žepe in videli bodete, koliko denarja bode iz njih padlo...« Kaj pa mi pravimo na to? Mi pravimo, da ne vemo, koliko denarja bo padlo iz Robičevih žepov, pač pa vemo, da bo mnogo več denarja padlo iz žepov, ako gremo obračat žepov peka Ornika, ptujskega Fihthenaua, Fürsta, Hütterja in drugih nemških bogatašev. Zato mi kličemo »Štajercu:« Obrni nam enkrat žepe teh gospodov in videli homo, koliko denarja bode iz njih padlo, ki so ga zaslužili od slovenskih kmetov! Pojdimo torej žepov obračat!

Železniški paznik zgorel. Na železniški postaji Lieboch pri Gradcu si je šel Egidij Zeni v klet po petrolej. Ker ga dolgo časa ni bilo iz kleti, šli so ga iskat in ga našli v kleti ležečega na tleh vsega v ognju. Pomagati mu ni bilo mogoče, kajti ko so ogenj pogasili, je bilo truplo že črno kot oglje. Moža so prepeljali v graško bolnico usmiljenih bratov, kjer je umrl.

Novo državne in deželne trsnice na Štajerskem. Z novim letom se opusté državne trsnice v Borlu pri Ptuju, Hrastovcu in Št. Jurju na južni železnici; namestu teh je sklenil deželni odbor ustanoviti take nasade pri Sv. Urbanu v Slov. gor., v Sevnici (Krajnčevo brdo) ter v Dramljah. Nadalje ustanove državne in deželne nasade v Rodinskem vrhu, v Ritoznoju, Narapljah in Žetalah.

Starega moža po pomoti ustrelil. 21-letni Janez Smrekar v Javorju, ljubljanska okolica, je

kazal svojemu 17-letnemu bratu z nabasano puško, kako se obnašajo vojaki s puško. Puška se je sprožila in strel je zadel 76-letnega Janeza Habiča v desno stegno tako nesrečno, da je Habič v ljubljanski bolnici umrl.

Cesta Planina Sevnica. Za popravo okrajne ceste Planina Sevnica je obljubil štajerski deželni odbor 1200 K.

Konec sveta pričakujejo nekateri za zadnje dni tekočega meseca. Povod za to bojazen jim daje zanimiva nebesna prikazen v teh dneh; razun Venere se bodo namreč vsa večja telesa našega solnčnega ozvezdja razvrstila v ravno črto, in sicer tako, da bode na enem koncu solnce, zemlja in Neptun, na drugem pa Merkur, Mars, Jupiter, Saturn in Uran. Na eni strani bo torej 18, na drugi pa 415 nebesnih teles.

Če slepec slepca vodi. Na Dunaju se je dogodila pred kratkim velika nesreča. Po Ottakringerstrasse je vodila 80-letna starka Vincencija Stelzig, ki že sama jako slabo vidi, svojega 46-letnega slepega sina; ko sta hotela čez cesto, se jima je pripeljal v naglem diru nasproti voz s sodavodo ter ju je podrl na tla. Oba sta precej nevarno ranjena.

200.000 K zlata na dnu morja. Pri Benningtonu v Vermontu v Angliji so te dni dvignili iz morja zaglad, ki znaša v vrednosti okoli 200.000 K v zlatu. Leta 1777 — že pred več sto leti — je poslala Anglija iz Zuebeka v Severno Ameriko večji znesek denarja za plačevanje svojih vojakov, borečih se v kolonijah zoper tamošnje naseljence. Ladija pa se je med potom potopila.

Pasja ljubezen! Neki gospej v Gorici pogine ljubček »pinč«! O velika nesreča in žalost! S solzami v očeh zakoplje ga žalujoča gospa v bližnjem vrtu. Koliko ljudstva je šlo za pogrebom, ne vem, in vencev se tudi ni štel. Čez nekaj dni morala je iti gospa v Benetke. Toda kako se ločiti od svojega ljubčeka? Pinča, zvestega spremljevalca na špagi, ni več med živimi. Kaj naredi? Oh! Pasja ljubezen ali ljubezen do psičkov je pri gospodi velika. Dá napraviti lepo škatlo s ključem. Na to gre v vrt in se svojimi nežnimi ročicami (brez rokovic) izkoplje »grob« pokojnega »ljubljenčka«, vzame trupelce in pobere vse koščice njegove, in vsa objokana je spravi ter zaklene v škatljo. Z dragim mrtvim psičkom v rokah pada se tedaj v Benetke. Pač čudna ljubezen! Tak je narobe svet! Kaj hočemo? Take gosposke pri smode naj grejo v gorice gnoja nosit!

Prvega ženskega urarja v Avstriji ima Gradec. Ime tej ženski, ki je dovršila skušnjo sobnosti za izvrševanje urarske obrti, je Hermina Albrecht.

Odlikovan vol. Iz Mostara se naznanja: V vasi Prejeka je prišel volk v hlev nekega Mahomeda. Ali Mahiniča ni napadel, temveč krave in vole.

Krave so še vrgle na volka in ga z rogovi zelo ranile. Junaško se je vedel eden vol, ki je z rogom volka prebodel in potem iz hleva ven vrgel. Za ta dogodek je okrajna gosposka podarila 50 K, a ne volu, ampak gospodarju.

Iz Dobja pri Planini. Poročati Vam moramo gospod urednik, kako z veseljem se pri nas prebira »Naš Dom«. Naročniki, katerih je že hvala Bogu naraslo pri nas 34, že komaj pričakujejo da priroma »Naš Dom« k nam, kar veselje je gledati, kako se ob nedeljah kar pipajo za njega; in zakaj bi tudi ne, ker nam ta list prinaša toliko koristnega in podučljivega branja. Povedati pa Vam tudi moramo gospod urednik, da je v naš kraj našel pot tudi ptujski listič, kateremu je tudi giftna krota ime; seveda on sam se imenuje »Štajerca«, po pravici pa je kramarski lisjak. Mi se nadjamo, da bode ta krota v kratkem izginila iz občine, sicer homo naročnike po imenu povedali. Kmalu se bode leto h koncu nagnilo in mi smo zagotavljeni, gospod urednik, da bode Vaš list od 34 na 50 ako ne na več naročnikov narasel. Svetovali bi našim fantom da bi se bolje naročali na »Naš Dom«. Dozdaj je samo 7 fantov naročenih na »Naš Dom«. Kaj pa drugi fanti? Ob nedeljah Vas kar mrgoli pri cerkvi. Združite se dva ali tri, in hajdi po »Našem Domu«. Skrbite, da bo število 7 do 40 ali 50 naraslo. Vzamite si za zgled fante iz Slovenskih goric tako Vam želi fant dobjanski.

V Stopercah se je ustanovilo, kakor poroča zadnji »Štajerca«, liberalno društvo »Fidel«. Ali je to slovensko ime? Nikakor ne! Saj tudi društvo ne bo imelo slovenskih namenov. Ampak namen mu je: razširjati »Štajerca«, »Naš Dom« pa v peč metati. Stopercani bodo bajé skrbeli za to, da bo Fidel-društvo moralo zmeraj stati pri peči ter si bodo naročili mnogo »Naših Domov«. Če bo Fidel-društvo stalo zmeraj pri peči, ne bo moglo razširjati »Štajerca«, kojega največji prijatelj v Stopercah je posilinemski — nadučitelj. Žalostno, a resnično!

Cepikel, cepikel, kaj je to? Črnogorski Repa se v zadnjem »Štajercu« toži, da se celjska »Domovina« tako rada ob mene in moj cepikel obsegne. Šment, kaj pa je to cepikel? G. Repa, kaj je cepikel? Menda mislite na biciklj? Pa brez zamere! Pozdravite nam, g. Repa, svoj cepikel. Ti šment, cepikel, cepikel!

Iz Iljaševca na Murskem polju. Iz naše mirne vasice še ni bilo dopisa v Vašem listu. Saj ni bilo povoda, Vam naznanjati o naših razmerah. A žalibog tudi v našo vas je prispel sedaj duh kramarskega »Štajerca«. Mladeniči, ki bi morali biti ponos slovenskega naroda, so postali žrtev in podlaga tujčevi peti. Prej so bili vsi udje »gasilnega društva«, a sedaj so vsi odstopili. Vneti bi morali biti za složnost in omiko ter pristopati k »bralnemu

društvu«, a sedaj se naročajo na »Štajerca«. Fant A. V. se je posvetil z dušo in telesom temu listu. Z drugimi imeni pa pridemo prihodnjé na dan, ako ne bodo opustili tega ptujskega lisjaka. Vi pa dragi somišljeniki, ki ste naročeni na »Naš Dom« in Vas ni omamil tuji duh, pridobivajte novih naročnikov za ljubljene »Naš Dom«.

Dve dekleti.

Zarota v Št. Jurju ob Taboru. Sto mladeničev in dvesto deklet se je tukaj zarotilo, da mora biti po novem letu v vsaki hiši, kjer premorejo 1 krono, »Naš Dom«. Ta zarota je pa tudi potrebna, kajti v našem sicer zelo zavednem kraju je precej tiste ptujske »giftne krote«, katere po drugih slovenskih krajih, kakor je ravno zadnjič »Naš Dom« poročal, niti psi ne marajo. Potem je še pri nas nekaj nerodnih ljudi, ki zajemajo svojo modrost iz umazanega »Rodolumpa«, par drugih pa išče svoje sreče in zavetja pod tisto slaboglasno »rudečo praprotjo«. Včasih sem slišal praviti, da tisti, ki ima pri sebi praprotno seme, sliši in razume, kar krave in voli govore. Ali so ti naši privrženci »rudeče praproti« tudi tako srečni; no jaz bi jim te sreče ne zavidal, verjeli bi pa (o tem kar nič ne dvomim) gotovo tudi do pičice vse, če bi jim kdorkoli kaj povedal. Tebi pa nadebudna mladina, kličem: Naprej, v boj za naše narodne svetinje, katerih bi nas radi oropali brezverski in nemčurski časopisi in dal Bog, da bi vaša zarota imela obilo vspeha!

Iz Razborja. Ljubi »Naš Dom«, odkar si na svetu še nisi ničesar poročal o nas Razborjanih. Kakor bi nihče ne vedel za nas, ker smo precej visoko v hribih. A vendar mi vemo za tebe in te pridno prebiramo. Želim ti le in si bom tudi prizadeval, da boš po novem letu obilneje prihajal v naše hribe. Nekateri pravijo: »E, kaj bo hribovec!« Pa ni tako, tudi mi radi prebiramo časnike, žalibog da se je tudi nekaj nam nasprotnih listov vgnjezdilo v našo župnijo. Proč ž njimi! Imeli bi še marsikaj za poročati, pa vem, da k novemu letu bo slabo za prostor. Prosim gospod urednik pozneje za kak koticék v »Našem Domu«. Podliški.

Od Sv. Andraža v Slov. gor. »Stermski«, — dragi Andraževčani, kdo je to? Dozdaj ni bilo tega imena v naši fari, zdaj pa je naenkrat vstal kot pisatelj v »Štajercu«. Ali vam naj častitam, ljubi rojaki, ako je mogoče privandral kak novi kramar iz Ptujja s tem imenom k Sv. Andražu? Toda kaj bodo rekli potem naši narodni trgovci? — Aha! ti bodo že morali molčati ter biti zadovoljni z vsem, kajti »Stermski« je moder, duhovit in učen gospod, kakor ga ni bilo med nami. On vé sveto pismo kar iz glave — boljše kakor naša vrla gospoda duhovnika, — a poleg vsega tega še zna povedati skoraj vsako besedo celo v dveh »Schprachah«, ali jezikih, kakor je to pokazal v zadnji številki svoje največje prijateljice »giftne

krote«. Oh, to mora biti dobro »otesani« gospod! Koliko »cimermanov« ga je le tesalo, in kje?? Mogoče se nam sčasom to vse pove! Mene bi kar tiste treske od njega osrečile in zadovoljile! Toda tega novega »gospoda« pač ne poznam in zato ga ne morem prositi za nobeno uslugo. Vas pa, dragi Andraževčani pa prosim, pustite slabe nemčurske liste, in širite »Naš Dom«, ki je Vaš prijatelj!

Iz Sevnice. Odkar si ti preljubi »Naš Dom« začel zahajati k nam, se ljudje veliko več brigajo za dandanašnje posvetne razmere kakor poprej. Dal Bog, da bi po novem letu vsaj polovico več naročnikov imel v naši občini, kakor doslej. Vsak čitatelj pa naj skrbi da pridobi enega ali več naročnikov po novem letu. Da se ne bo reklo, da smo mi sevniske občine pri najbolj zadnjih, in da ne bodo naši nasprotniki po svetu trosili, da smo daleč zaostali za drugimi narodi. Na noge torej, krščansko-narodni kmetje! Vam gospod urednik in vsem čitateljem »Našega Doma« želim vesele božične praznike, in veselo novo leto!

P o s a v s k i.

Pri požaru grozno kihali. V podstrešji hiše tvrdke H. Švarclose in sinovi v Berlinu so imeli spravljenega razun drugih stvari tudi več stotov tobaka za nosljanje (šnofanje). Podstrešje se je unelo in prihitela je požarna bramba. Ogenj je poškodoval več zavojev, v katerih je bil shranjen tobak za nosljanje, prah je pričel letati po zraku in neprostovoljno so požarni brambovci nosljali in grozno kihali. Tudi gledavci požara so grozno kihali. Razume se, da je bilo pri napornem gašenju tudi mnogo smeha.

Zlato iz Amerike v Evropo. Na poti iz Amerike v Evropo je brzovozni parnik severonemškega Lloyda »Kaiser Wilhelm der Grosse«, ki ima na krovu za 7.050.000 dolarjev zlata, katerega so poslale različne ameriške tvrdke. To je največja množina zlata, ki ga je kdaj prevažala kaka ladija na svetu. Zlato je zavarovano samo za 5 milijonov dolarjev, to pa zato, ker ne zavaruje za višjo svoto nobena zavarovalnica. Če se torej ladija potopi, bo škoda nad 2 milijona dolarjev. Evropski bankirji so za to zlato sedaj v veliki zadregi in ker se jim silno mudi, so prevzeli za tretjino vrednosti odgovornost na-se. Omenjeno zlato je poslalo šest novijorskih bank. Vse zlato tehta 180.898.000 gramov. Če bi to zlato nosili moški na hrbtu in bi nesel vsak moški za sto funtov zlata, bi bilo treba 256 mož. Voznina velja 35.000 mark, zavarovanje pa 20.000 mark.

Tudi pes se maščuje! Nekje na Nemškem zapre štacunar svojega psička nevedoma v blagajnico. Dobro zaklene sobo in odide. Drugi dan išče ubogo živalico tu in tam, pa je ne najde. Preišče vse, le tam ne, kjer je psiček bil. Čez nekaj dni gre h kasi in jo odpre in — najde tu

najde mrtvega psička. Tega se mož prestraši, še bolj pa ko najde, da mu je psiček v lakoti, preden je poginil, požrl banknot za 10.000 frankov, to je za 10.000 kron. V sili pride vse prav, naj izda kaj ali nič.

Na betlehemskih pašnikih.

P o B. H.

Jugoizhodno od Betlehema leži dolina, katero loči od mesta ozka in nizka gora. Nekdaj so po njej rastle murve, hrastiči, borovje i. t. d.; ker je bila proti severu dobro zaprta, je imela milo podnebje in pastirji so leto in zimo lahko pasli svoje črede.

Na skrajnem robu te doline je bila velika ograja, kamor so pastirji gonili svoje ovce. Ko je nekega zimskega večera solnce zašlo, spravili so pastirji ovce v ograjo, kjer so bile varne pred volkovi in drugimi roparji. Pri vходу so zakurili velik ogenj, posedli okoli in povžili svojo borno večerjo. Potem so se pogovarjali in kratkočasili, dokler jim ni spanec začel pripogibati glav. Nato so si okoli ognja poglobili in sladko zaspali. Noč je bila vedra in neštevilne zvezde so se krasno lesketale na nebu. Vladał je nekak slovesni skrivnostni mir.

Eden izmed pastirjev je stal na straži in hodil pred ograjo gori in doli z dolgo palico v roki. Dolg čas mu je bil, pogostoma se je oziral na zvezde, bode li skoro polnoči, da bi šel spat in drug nastopil stražo. Dolgo, dolgo se mu je zdelo, a naposled vendarle zvezde kažejo, da je blizu polnoč. Še enkrat pogleda okoli sebe in hoče stopiti v ograjo, da zbudi tovariša, ki je imel po polnoči stražo. V tem hipu ga obsije jasna svetloba, videl je vso okolico kakor po dnevu. Ozre se na nebo a zvezd ni videti. Groza ga spreleti in glasno zakliče:

»Vstanite!«

Psi so zalajali, ovce so se prestrašile, skočile kvišku in se stiskale skupaj. Tudi pastirji so vstali in zgrabili za orožje.

»Kaj je?« vzkliknili so iz enega grla. »Glejte«, zakliče čuvaj, »nebo je v plamenu!« »Morda se je zvezda utrnila in padla«, pripomni eden. Svetloba je postajala vedno močnejša.

»Morda so drugi pastirji videli kje leva in so zakurili ogenj, da ga zastrašijo«, reče drugi.

»Ne, ne!« odvrne tretji; »če bi znosili na ogenj vsa drva iz cele Judeje, ne bi moglo biti tako svetlo.«

»Bratje, to je nebeška lestvica, katero je videl naš očak Jakob!«

Zdajci jih spopade groza, oči si zakrijejo z rokami in popadajo na zemljo. V tem hipu zaslišijo glas: »Ne bojte se!« Privzdignejo glave in vlečejo na uho. Zopet se zasliši: »Ne bojte se;

zakaj glejte, oznanjam vam veliko veselje, katero bo vsemu ljudstvu.

Glas je bil nedopovedljivo mil, sveto spoštovanje in zaupanje je navdalo pastirje.

Vzdignili so se na kolena in gledali okoli sebe. Videli so mladeniča v lepem belem oblačilu, s krasnim vencem na glavi; imel je bele peroti in svetlo zvezdo na čelu. Niso več dvomili, ampak bili prepričani: »Bog je poslal svojega angela k nam, kakor nekaj prerokom.

Angel pa je dostavil: »Ker danes vam je rojen Zveličar, kateri je Kristus Gospod, v mestu Davidovem.

Za trenutek preneha. Njegove besede so pastirjem segnile globoko v srce.

»In to vam bodi znamenje«, spregovori zopet angel, »našli boste dete v plenice povito in v jasli položeno.

Angel obmolkne, pastirji pa osupnjeni strmijo. Naenkrat je bila pri angelu množica nebeške vojske, ki so hvalili Boga rekoč: »Slava Bogu na višavah, in mir ljudem na zemlji, ki so dobre volje!«

Ko prikazen izgine, pridejo pastirji k sebi in molče gledajo drug drugega. Naposled eden spregovori: »To je bil Gabrijel, božji poslanec. — Vsi molčijo. »Rodil se je Kristus, Gospod — izpregovori drug po daljšem premolku. »Da«, odvrne eden. »A ni li rekel: V mestu Davidovem? To je naš Betlehem. In našli bomo dete v plenice povito in v jasli položeno.

»To mora biti zunaj Betlehema. Tam v oni pečini pod bregom so jaslice. Pojdimo tje, in pogledimo to reč, katera se je zgodila, ki nam jo je Gospod naznanil. Naši duhovniki in pismouki učijo, da zdaj mora priti Mesija. Pojdimo, in se mu poklonimo! Kaj pa naša čreda? No, varoval jo bo Bog. Vstali so in šli. Okoli Betlehema so srečavali še ljudi, ki so še govorili o čudni svetlobi a slišali niso nič.

Pridejo do votline in nemudoma stopijo notri in zagledajo Jožefa.

»Mir vam bodi!« pozdravijo po judovski šegi. »Prišli smo iskat deteta, ki je nocoj rojeno in je v jasli položeno. Angel nam je naznanil o njem.

Radost se razlije na Jožefovem licu, obrne se in pokaže na dno votline, rekoč:

»Tam-le je!«

Popelje jih tje, primaknejo svetilnico, v jaslicah je ležalo na borni slamici dete v plenice povito. Osel in vol sta stegovala glavo nad jasli in s svojim dihom grela dete.

Pristopi Marija, vzame dete in ga pritisne v svoje naročje.

Dete je bilo po zunanosti kakor druga novorojena deca. Pastirji stojijo molče in se čudijo. »To je Mesija!« reče eden.

»Mesija!« vzkliknejo vsi in padejo na kolena. Nevidna moč jih je prešinila.

»Gospod je, in njegova slava je vzvišena nad nebo in zemljo!«

Mariji so poljubili rob oblačila, se poslovili in se vrnil. Hvalili so Boga in ponavljali angelsko pesem rekoč: »Slava Bogu na višavah, in mir ljudem na zemlji, kateri so dobre volje!«

Pastirji so pripovedovali ljudem, kar so videli in slišali. Raznesel se je hitro glas o tem. Mnogo jih je šlo naslednje dni v votlino. Nekateri, ki so bili dobrega srca in svete volje, so verovali in se veselili, drugi pa so se norčevali, zakaj »ta je postavljen v padec in v vstajenje mnogih v Izraelu, in v znamenje, kateremu se bo nasprotovalo.

Kitajski mučenik U Ven jin.

Za časa kitajske prekucije lani, je veliko kristjanov umrlo mučeniške smrti. Bralci »Našega Doma« naj zvedo o odločnosti in stanovitosti nekega kitajskega tifanga (župana). U Ven jin je bil župan krščanske vasi. Ko so divji bokserji hoteli razrušiti cerkev, se je U Ven jin odločno uprl temu. Zaradi tega je bil zatožen mandarinu. Ta ga ukaže pripeljati pred se. Ko pridejo sodnijski sluge po njega, poklekne pred svojo staro mater, da bi prejel od nje zadnji blagoslov, kajti vedel je, da se ne bo vrnil. Srčna žena pa mu reče: »Ako umrješ za vero, bo ljubi Bog že skrbel za nas. Radi mene in radi svojih otrok se ne skrbi. Ako pa zatajiš sveto vero, se ne prikaži več pred mojimi očmi; ne bom te spoznala več za svojega sina.« »Mati«, odvrne sin, »bodite radi mene mirna. Z božjo pomočjo ne bom zatajil svete vere.« — Sodnik ga vpraša: »Ali si kristjan?« »Da«, se je glasil odgovor. »To ni več dovoljeno, moraš spremeniti vero.« — »Tega ne storim, to ni mogoče.« — »Pretepite ga!« Mahoma planejo nanj sodnijski sluge ter ga pretepajo s palicami, dokler se ne zgrudi nezavesten na tla. Ko se zopet zave, ga vpraša mandarin znova: »Ali si še kristjan?« — »Sem, svete vere ne morem zatajiti, to ni mogoče!« Mandarin ga ukaže drugokrat pretepti. Mandarin vpraša, ali je še kristjan, a dobi isti odgovor. Nato ga ukaže obesiti v leseni kletki. Mučenec pa moli in prisega, da umira kot kristjan. Ze prej je srčno in neustrašeno izjavil pred mandarinom in rabeljnom: »Kadar vsled groznih bolečin ne bom mogel več govoriti, bom še pregibal ustnice. Če to zapazite, ne mislite, da tajim sveto vero, marveč molitve se bodo igrale na mojih ustnicah.« Res že čez nekoliko trenutkov se mu začnejo ustnice namo pregibati, rabelj spozna, da ga je začela objemati smrt v svojem mrzlem naročju, in hitro ga snamejo. Toda bilo je že prepozno. Smrtni dih ga je že poljubil. U Ven jin si je že vtrgal slavno lavoriko mučeništva.

I. E. K.

Rodoljubi! Mladeniči!

Širite „Naš Dom!“

Na delo rodoljubno!

Jeruzalemsko romanje.

Spisal profesor J. Zidanšek.

Knjiga zanimivo opisuje potovanje v Jeruzalem, sveto deželo in sege sedanjih prebivalcev. Krasita jo dve sliki. Obsega 207 strani v 8°.

Cena knjige: broširana 70 vinarjev, kartonirana 90 vinarjev, v platno vezana 1 krono 20 vin.; s pošto 10 vin. več.

Razpošilja se samo proti predplačilu. Denar se lahko pošilja tudi v znamkah. — Naročuje se pri pisatelju, ali pa v tiskarni Sv. Cirila v Mariboru.

14

Slovenske
voščilne dopisnice
in
razglednice
za božič in novo leto
slovenske šaljive dopisnice
za novo leto
priporoča
tiskarna sv. Cirila v Mariboru
Prodajalcem velik popustek.

Dober zaslužek

najdejo p. n. gg. učitelji, orglavci, obč. tajniki in osebe brez službe tudi brez osnovne vednosti, ako oglašé pri g. I. Weixl v Mariboru Zofijni trg št. 3. 19 3-

Tiskarna sv. Cirila Maribor

koroške ulice št. 5

Tisk in zaloga
„Slovenskega Gospodarja“
in „Naš Dom“.

Tisk
„Südtelrische Presse“
in „Voditelj“.

Tisk

„Cerkv. uradnega lista“,
Uradnih listov
c. kr. okrajnih glavarstev
Celje in Brežice.

z najboljšimi stroji
in najnovejšimi črkami
oskrbljena, prevzame vse
v nje stroko spadajoče
reči :

Za urade, odvetnike in notarje: Vsakovrstne formulare, tabelice, pooblastila, blankete, ekspenzarije, pobotnice itd.
Za trgovce: Cenike, okrožnice, račune, fakture, memorande, naznanila, priporočila, vožne liste, pisma, vizitke, kuverte z naslovom, dopisnice itd.

Za hôtele in gostilnice: Jedilne liste, etikete za steklenice, račune za natakarje, knjige za vknjižbo ptujcev itd.
Za založnike: Knjige, brošurice, časopise, strokovne liste, slavnostna pisma, imenike za knjižnice itd. itd.
Za razne korporacije in društva: Pravila, letna poročila, pesmarice s sekiricami, pristopnice za člane, vabila za veselice in ples, diplome, plačilne knjižnice, blagajniške knjige itd.

Vsakovrstne tiskovine:

Lepake
vsake vrste in velikosti,
poročne liste, osmrtnice,
spominske liste,
vizitke itd.

Zaloga
vsakovrstnih tiskovin
za kn. šk. župnijske
in občinske urade,
za krajne šolske svete
in šole.

Zaloga
vsakovrstnih tiskovin
za posojilnice,
c. kr. bilježnike,
za odvetnike in
zasebnike.

Brzobjavni naslov:
Cirilova tiskarna Maribor.

Obkova št. poštnega hranil. urada 825.010.